

Tarkastuslautakunta

Päätöspäivämäärä 08.10.2024 § 63

Lahden kaupunki, Tarkastuslautakunta, 08.10.2024

§ 63

Hyvinvoinnin edistäminen / alueellinen yhteistyö

5951/00.04.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Tarkastaja Maija Hyppölä, p. 044 482 0901

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä

Tarkastusjohtaja Ollikka Reijo

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta merkitsee saadut selvitykset tiedoksi.

Asian käsittely

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist ja johtava asiantuntija Pia Haverinen antoivat selvityksen tarkastuslautakunnalle hyvinvoinnin edistämisestä ja siihen liittyvästä alueellisesta yhteistyöstä. Selvityksestä ja keskustelusta tuli esiin mm. seuraavaa:

Kaupungin johtoryhmä toimii Lahden kaupungin hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen sekä ehkäisevän työn johtoryhmänä. Se johtaa hyte-työn strategista suunnittelua, kehittämistä ja toimeenpanoa, johtaa eri palvelualueiden välistä hyte-työtä ja siihen liittyvää ulko-puolisten organisaatioiden kanssa tehtävää yhteistyötä, asettaa hyvinvointitavoitteita ja seuraa niiden toteutumista sekä raportoi

luottamushenkilöille väestön terveyden ja hyvinvoinnin kehityksestä ja palvelujärjestelmän toimivuudesta.

Osallisuus ja hyvinvointipalvelut -yksikkö kehittää kaupunkitasoista osallisuus- ja lähidemokratiamallia ja osallistuvaa budjetointia, tavoitteena on lisätä kaupunkilaisten osallistumis-mahdollisuuksia kaupungin kehittämiseksi ja kaupunkilaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi, yksikkö koordinoi kaupunkitasoista hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyötä sekä Hyvinvoiva Lahti -työryhmän työskentelyä, koordinoi palveluyksikön tehtäviin kuuluvaa järjestö- ja yhdistysyhteistyötä, kehittää ja koordinoi ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön käytäntöjä sekä vastaa koko toimintakenttäänsä sidosryhmäsuhteista sekä vanhus- ja vammaisneuvostojen toimintaedellytyksistä.

Hyvinvoiva Lahti -työryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Työryhmässä koko kaupunkiorganisaation poikkileikkaava edustus. Se valmistelee hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman, seuraa hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta, kehittää, koordinoi ja seuraa kaupunkitasoisesti hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen sekä ehkäisevän työn hyviä käytäntöjä ja tuottaa tietoa väestön hyvinvoinnista, terveydestä, osallisuudesta sekä palvelujärjestelmän toimivuudesta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhdessä hyvinvointialueen sekä muiden alueen kuntien kanssa. Yhdyspinnat on määritelty ja niille on nimetty yhteyshenkilöt sekä kaupungilta että hyvinvointialueelta.

Perusteluosa

Kunnilla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä kunnassa on

laaja-alainen ja poikkihallinnollinen. Hyvinvointia edistäviä toimia tehdään kunnan kaikilla sektoreilla. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Keskeisenä yhteistyökumppanina hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on hyvinvointialue.

Vuoden 2023 alusta voimaan tullut hyvinvointialueuudistus muutti myös kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäväkokonaisuutta. Hyvinvointialueet vastaavat jatkossa sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden tuottamisesta hyvinvointialueella. Tämä ei kuitenkaan poista kuntien veloitetta ja tarvetta huolehtia omalta osaltaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävistä omassa toiminnassaan. Jatkossa hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen pohjautuu vahvasti kuntien ja hyvinvointialueiden sekä muiden toimijoiden kanssa tekemään yhteistyöhön.

Kunnilla on kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaisesti " Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla." Myös kuntalain 37 §:ssä mukaisesti kuntastrategiassa tulee huomioida kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §:ssä kunnille on säädetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä seuraavanlaisia tehtäviä:

- Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin.

- Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet.
- Sen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin.
- Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.
- Kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho.
- Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
- Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain.
- Kunnassa on valmistettava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa.
- Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan.
- Kunnan on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteistyötä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

- Kunnan on edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.
- Osallistuttava vuosittaisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskeviin neuvotteluihin.

Lahden kaupungissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään kaikilla palvelualueilla. Kaupungin johtoryhmä johtaa kaupungissa tehtävää hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistyötä sekä ehkäisevää työtä. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain ja siitä raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Osallisuus- ja hyvinvointi -palveluyksikkö koordinoi hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistyötä kaupungissa sekä yhteensovittaa toimia muiden toimijoiden kanssa. Palveluyksikkö koordinoi hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelutyötä kaupunkitasoisesti. Palveluyksikkö koordinoi järjestö- ja yhdistys-yhteistyötä osallisuuden ja hyvinvoinnin osalta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään myös muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Yhdistykset ja yhteisöt ovat keskeisiä toimijoita hyvinvointityössä.

Kokouksessa ovat asiantuntijoina sivistysjohtaja Tiina Granqvist ja johtava asiantuntija Pia Haverinen.

Kokouksessa käsiteltäviä asioita mm:

- Hyvinvoinnin edistäminen Lahden kaupungissa,
- yhteistyö kaupungin organisaation sisällä,
- yhteistyö hyvinvointialueen kanssa,
- alueellinen yhteistyö kuntien ja muiden tahojen kanssa.

Tarkastuslautakunta

Päätöspäivämäärä 08.10.2024 § 63

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-